

การศึกษาลักษณะพฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของศึกษานิเทศก์อำเภอ

นางสาวทิวพร ทวีกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-413-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

15573

117460896

A STUDY OF INTERPERSONAL RELATIONSHIP
BEHAVIOR CHARACTERISTICS OF DISTRICT
EDUCATIONAL SUPERVISORS

Miss Tiwaporn Taweekul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Education Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-576-413-2

ทิวพร ทวีกุล : การศึกษาลักษณะพฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของศึกษานิเทศก์
อำเภอ (A STUDY OF INTERPERSONAL RELATIONSHIP BEHAVIOR CHARACTERISTICS
OF DISTRICT EDUCATIONAL SUPERVISORS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.พันธุ์นิภา คูปรัตน์,
135 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของศึกษานิเทศก์
อำเภอ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบ ถ้ามเกี่ยวกับ
กับสถานการณ์ของผู้ตอบ ส่วนที่ 2 เป็นแบบตรวจสอบรายการ ถ้ามเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมความสัมพันธ์
ระหว่างบุคคลของศึกษานิเทศก์อำเภอ ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรม จำนวน 54 ข้อ
วัดลักษณะพฤติกรรมของศึกษานิเทศก์อำเภอ 6 ด้าน คือ ลักษณะพฤติกรรมการแสดงออกในการร่วม
ประสานสัมพันธ์ ความต้องการการร่วมประสานสัมพันธ์ การแสดงออกในการควบคุม ความต้องการการ
ควบคุม การแสดงออกซึ่งความรักใคร่ผูกพัน และความต้องการความรักใคร่ผูกพัน ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม
ไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 344 ฉบับ ได้รับคืนมาจำนวน 316 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.86 วิเคราะห์
ข้อมูลโดย การหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

ศึกษานิเทศก์อำเภอมีลักษณะพฤติกรรมการแสดงออกซึ่งความรักใคร่ผูกพัน ความต้องการความ
รักใคร่ผูกพัน อยู่ในระดับสูง มีลักษณะพฤติกรรมการแสดงออกในการร่วมประสานสัมพันธ์ ความต้องการ
การร่วมประสานสัมพันธ์ การแสดงออกในการควบคุม และความต้องการการควบคุม อยู่ในระดับ
ปานกลาง

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา .....
สาขาวิชา ..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาศักยภาพ .....
ปีการศึกษา ..... 2531 .....

ลายมือชื่อนิสิต *Yuan Han* .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Dr. P. N.* .....

TIWAPORN TAWEEKUL : A STUDY OF INTERPERSONAL RELATIONSHIP BEHAVIOR
CHARACTERISTICS OF DISTRICT EDUCATIONAL SUPERVISORS. THESIS ADVISOR :
ASST. PROF. NATNIPA COOPARAT, Ph.D., 135 PP.

The purpose of this research was to study interpersonal relationship behavior characteristics of district educational supervisors. The instrument used in this study consisted of two parts : a check-list for informant's personal, and a check-list for informant's opinion concerning the interpersonal relationship behavior characteristics which consisted of fifty four items of six behavioral characteristics. The questionnaire was used to measure on six interpersonal relationship behavior characteristics which were: expressed inclusion, wanted inclusion, expressed control, wanted control, expressed affection and wanted affection. Three hundred and forty-four questionnaires were sent to the sample: Three hundred and sixteen of them were return (91.86 percent). The data were analyzed by using frequency, percentage, arithmetic mean, and standard deviation.

It was found that the interpersonal relationship behavior characteristics of district educational supervisors were high expressed affection and wanted affection, medium expressed inclusion, wanted inclusion, expressed control and wanted control.

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... ศึกษาศาสตร์และการพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติกร ..... *Jan Jan*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *Jan Jan*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลือของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัทรนิภา คุปรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการวิจัย ตลอดจนตรวจแก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณา เป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สวัสดิ์ จงกล ผู้ช่วยศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กัญจิรา ฤทธิประศาสน์ และรองศาสตราจารย์ปานตา ไข่เทียมวงศ์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และภาษาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการวิจัยอย่างดียิ่ง รวมทั้ง คุณปราณี ศรีสุวรรณ คุณพิชัย เอี่ยมสะอาด คุณวิโรจน์ เทศนา คุณประภัสร์ แสงดา คุณสิริปรานี วาสุเทพรังสรรค์ คุณสมชาย มิตรมูลพิทักษ์ คุณสุวรรณ ขวัญแก้ว และคุณสาโรจน์ ปิ่นสุวรรณ ที่ช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ จนทำให้การวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี รวมทั้งเพื่อนนิสิตภาควิชาบริหารการศึกษา รุ่น 25 ทุกท่านที่คอยให้กำลังใจ

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณบิดา-มารดา ผู้ซึ่ง เป็นพลังใจให้ผู้วิจัยตลอดมาจนสำเร็จการศึกษา

ทิวาพร ทวีกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
ประโยชน์ของการวิจัย	8
คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	8
วิธีดำเนินการวิจัย	9
การเสนอผลการวิจัย	11
2. ข้อเขียน ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
ประวัติและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอ	12
คุณลักษณะของศึกษานิเทศก์	15
พฤติกรรมมนุษย์	19
สภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมนุษย์	25
องค์ประกอบของพฤติกรรมมนุษย์	43
ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	61
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	66
3. วิธีดำเนินการวิจัย	72
กลุ่มตัวอย่างประชากร	72

บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	73
การเก็บรวบรวมข้อมูล	80
การวิเคราะห์ข้อมูล	81
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	83
ตอนที่ 2 ลักษณะพฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของ ศึกษานิเทศก์อำเภอก	95
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	99
สรุปผลการวิจัย	100
อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	100
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย	109
บรรณานุกรม	110
ภาคผนวก	121
ประวัติผู้เขียน	135

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละเขตการศึกษา ..	73
2	แสดงจำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่นำส่งและได้รับคืนจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง เป็นรายเขตการศึกษา	80
3	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละเขตการศึกษา จำแนกตาม เพศ	84
4	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละเขตการศึกษา จำแนกตามกลุ่มอายุ	85
5	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละเขตการศึกษา จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	88
6	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละเขตการศึกษา จำแนกตามระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์	90
7	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละเขตการศึกษา จำแนกตามภูมิภาค	93
8	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะพฤติกรรมของศึกษานิเทศก์อำเภอ จำแนกตามเขตการศึกษา	95